

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 5 1 2 3 1 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

MADŽARŠČINA KOT DRUGI JEZIK

Izpitna pola 1

- A) Bralno razumevanje
- B) Poznavanje in raba jezika
- C) Tvorjenje kratke besedilne vrste

Sobota, 13. junij 2015 / 90 minut (30 + 40 + 20)

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola je sestavljena iz treh delov, bralnega razumevanja, poznavanja in rabe jezika ter tvorjenja kratke besedilne vrste. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 30 minut, za reševanje dela B pa 40 minut, za reševanje dela C pa 20 minut.

Izpitna pola vsebuje 2 nalogi pri bralnem razumevanju, 9 nalog pri poznavanju in rabi jezika ter 1 nalogo pri tvorjenju kratke besedilne vrste. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 100, od tega 30 pri bralnem razumevanju, 50 pri poznavanju in rabi jezika in 20 za tvorjenje kratke besedilne vrste. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Pazite na slovnično in pravopisno pravilnost odgovorov.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.

M 1 5 1 2 3 1 1 1 0 3

Üres oldal

LAPOZZON!

A) SZÖVEGÉRTÉS

1. feladat

A magyar animációs film (részletek)

Az animációs film, azaz a rajzfilm a filmművészet birodalmának különleges része. Az értelmező szótár szűkszavú meghatározása szerint "a rajzfilm a bábfilm és az árnyékfilm közös neve", amelyben a mozgatók különféle technikai eljárásait alkalmazzák az alkotók.

Rajzfilmsorozatok

A hatvanas években a sorozatok térhódítása volt érzékelhető – előbb a moziban, majd a televízióban. A Pannónia Filmstúdióban 1961-ben amerikai rendelésre készült az Artur-sorozat, és ez ösztönözte a Macskássy-Várnai szerzőpárost egy magyar mozi-sorozat útnak indítására. Így született meg 1962-ben a *Peti és a gépember* című mozifilmből a Peti-sorozat. Az első felnőtt magyar rajzos mozisztár Gusztáv volt, aki Nepp József *Szenvedély* című rajzfilmjéből kelt életre 1964-ben, és éveken keresztül képes volt tartani népszerűségét. Közben olyan új sorozatok indultak, mint a rövid életű *Marci és a Csó* vagy az *Egy világhírű vadász emlékiratai*.

Gusztáv kalandjai
(Nepp József, 1966)

1968-tól, amikor az animációs filmgyártás megnyerte magának a televízió támogatását, a sorozatok valóságos reneszánsza kezdődött, és tart szinte napjainkig. A televíziós nyitás az *Üzenet a jövőből* című sorozat Mézga családjának különös kalandjaival kezdődött. A televíziózás tehát kedvezett a sorozatoknak, egymás után keltek életre a különféle sorozatok sztárjai: Frakk, Kukori és Kotkoda, Mirr-Murr, a kandúr, Mekk Elek, az ezermester, dr. Bubó, Kockásfülű nyúl, és még sorolhatnánk.

1978-ban Jankovics Marcell útjára indította a felnőtteknek is szóló *Magyar népmesék* sorozatot, amely a nemzeti koloritot is gazdagította.

A hetvenes évek végén és a nyolcvanas években több összefüggő történetű sorozatból is készült egész estés változat a moziforgalmazás számára, például a *Vízipók-csodapók*, *Vuk*, *Mátyás*, az *igazságos*.

Az egész estés rajzfilm

Egész estés rajzfilm hosszú ideig nem készült hazánkban. A Pannónia Filmstúdió eseménynaptára szerint 1954 végéig a világon mindössze 26 hosszú rajzfilm készült, 1972-ig pedig épphogy megközelítette a félszázat a számuk. Animációs alkotóink már tehetségük legjavát nyújtották az elkészíthető rövid animációban, az egész estés rajzfilm azonban még váratott magára. Pedig már 1970-ben elkészült a 60 percnél hosszabbra tervezett *Gusztáv bárkája* forgatókönyve.

Vuk
(Dargay Attila, 1980)

1973-ban került közönség elé a Jankovics Marcell rendezte *János Vitéz*, s ezzel egy új időszámítás vette kezdetét a magyar animáció történetében. Dargay Attila szerint "ez Amerika felfedezéséhez vagy az atomkísérletek sikerességéhez volt hasonló, amikor egy teljesen új világ nyílt meg. Egész estés filmet csinálni: ez rang". A hetvenes évek végéig még három egész estés rajzfilm készült: 1973-ban az amerikai Fabergé Brut megrendelésére a *Hugó, a víziló*, 1976-ban Dargay Attila filmje, a *Lúdas Matyi*, 1979-ben pedig Kovásznai György avantgárd filmmusicalje, a *Habfürdő*. Az egész estés, azaz a hosszúrajzfilm lépcsőről lépésre bizonyította, hogy tud nagykorúan viselkedni.

Amíg a rövidfilm dramaturgiája felfokozott ritmusú, a hosszúfilmnél lassúbb a ritmus, a néző visszavisszatérő helyszínekkel, figurákkal és hangokkal találkozik. 1980-tól napjainkig folyamatosan készültek hosszúrajzfilmek mind a kísérletező (*Fehérlófia* /r. Jankovics Marcell, 1980/, *Hófehér* /r. Nepp József, 1983/), mind pedig a hagyományos, szórakoztató kategóriában (*Misimókus kalandjai* /r. Foky Ottó, 1982/, *Szaffi* /r. Dargay Attila, 1984/, *Macskafogó* /r. Ternovszky Béla, 1986/). A nyolcvanas évek közepétől a Pannónia Filmvállalat is a hosszúfilmeket helyezte előtérbe, s 1991-ben elkészült a huszonötödik hosszú animációs munka is, a *Hercegnő és a kobold*.

A www.filmkultura.hu nyomán.

1.1. Válaszoljon az alábbi kérdésekre!

1.1.1. Mikor kezdtek hódítani a rajzfilmsorozatok?

1.1.2. Hogyan született meg az első magyar rajzfilmsorozat?

1.1.3. Ki számít az első felnőtt magyar rajzfilmsztárnak?

1.1.4. Miről szól az a rajzfilmsorozat, amely elsőként volt látható a televízióban?

1.1.5. Milyen forgalmazásra készültek a nyolcvanas években a sorozatokból egész estés rajzfilmek?

1.1.6. Körülbelül hány egész estés rajzfilm készült el az 1970-es évek elejéig a világon?

1.1.7. Melyik egész estés rajzfilm indította el a hosszúfilmek hadjáratát, és mikor?

1.1.8. Mihez hasonlította az egyik rendező az egész estés rajzfilm megszületését?

1.1.9. Mit akart ezzel a hasonlattal kifejezni?

1.1.10. Miben különbözik leginkább az egész estés rajzfilm a rövidtől?

1.1.11. Kik (voltak) a magyar rajzfilmtörténet nagy rendezői? Nevezzen meg hármat!

(11)

1.2. Töltse ki a táblázatot!

A magyar egész estés rajzfilm fajtái		
1.2.1. A fajta megnevezése		
1.2.2. Egy-egy példa (cím)		

(4)

(15 pont)

2. feladat

Tíz kérdés Zoób Katihoz

1. Mit csinál legszívesebben olyankor, amikor nem kell csinálnia semmit?

A finom, puha hálóingemben otthon elmélkedek, tervezek, rajzolgotok. A „semmi dolgom” a család javát is szolgálja: előbb-utóbb egy finom ebéd szokott születni belőle...

2. Kinek a tehetségét irigyli a legjobban?

A tehetséget nem irigyelem, hanem tátott szájjal csodálom.

3. Mi az a téma, ami a leginkább idegesíti, amiről nem szeret beszélni?

A pénz. Az elmúlt években annyi probléma kapcsolódik a közbeszédben, a közérzésben a pénzhez, hogy bár korábban is szükséges rossznak éreztem, most már haragszom is rá! Megváltoztatta a világot, és szinte megrontja az életünket. Bármiről beszélünk, ide lyukadunk ki.

4. Mi volt élete legfájdalmasabb élménye?

Elveszíteni az édesanyámat. Nagyon váratlanul ért, nagyon gyorsan jött, és nagyon finom illatokkal ment el. Nehéz volt megtanulni nélküle élni, minden megváltozott.

5. Mi a legértékesebb tulajdona?

Egy koffer, benne a családom múltja: fényképekben, keresztlevelekben, birtoklevelekben összegyűjtve. Az édesanyám halála után találtuk meg, a fényképekre még a nagymamám írta rá, hogy ki kicsoda. A gyászjelentések alá jegyzett nevekből ki lehet keresni száz-százötven évvel ezelőtt élt családtagokat.

6. Ha újraélhetné élete egyetlen pillanatát, melyik lenne az?

Visszavonnék egy mondatot, amit apámnak mondtam. Kritizáltam, és ma már tudom, hogy felnőttnek, szülőnek lenni egész más felelősség, mint ahogy kamaszként gondoltam. Korán elveszítettem, így nem volt rá alkalmam, hogy finomítsam a véleményem.

7. Hová költözne el legszívesebben, és miért?

Svájc–Ausztria–Olaszország csomópontjába szívesen vállalnék száműzetést. Vonz az ottani monarchikus, ismerős európai kultúra... Éghajlat, tudás, érzelem szempontjából nagyon gazdag vidék. De nem költöznék el Magyarországról. Az, hogy nem mentem el eddig, jelent valamit. Szeretek itt élni.

8. Mi az a tulajdonság, amit leginkább kedvel a másik nemből?

Az erő! A személyiség ereje, a fizikai erő. Egy ilyen partner nyilván küzdelem is, de az nagyon jó érzés, amikor az erők kiegyenlítettek...

9. Melyik a kedvenc könyve, és miért?

Darvasi László: Könyvmutatványosok legendája az utolsó olvasmányélményem. Azért utolsó, mert bár két éve olvastam, azóta is állandóan előveszem! Emlékszem a történetre, de bárhol nyitom ki, ha beleolvasok, rögtön belemerülök. Ez lett számomra az elmúlt évek könyve. Gyönyörű a nyelvezete.

10. Mi az az emberi hiba, amit a legkönnyebben tolerál?

Erős tulajdonságom a megbocsátás, ezért szinte minden hétköznapi hibát tudok tolerálni. Amit a legkönnyebben, az a meggondolatlanság. Az ember a mindennapok sodrásában gyakran hebehurgya.

11. Ki volt az, aki a legjobban elkapta az Ön lényegét, és mit mondott pontosan?

Édesanyám, aki hihetetlen gazdag érzelmvilággal bíró asszony volt, egyszer azt mondta: „Mi lett belőled, Katikám?” Ezt néha ma is hallom...

Névjegy

- Alkotóművész, divattervező.
- Sümegen született. Pályája első lépéseként textiljátékokat tervezett. Később a Magyar Televízióban bábokat készített.
- 1994-től a divat a fő szakterülete. A Katti Zoób divatmárkával párhuzamosan tervezi Attitude kollekcióit, illetve színházi és filmes jelmezeket.
- A világ számos pontján: Bécsben, Londonban, Sanghajban, Dubajban mutatja be kollekcióit.
- Gazdag kézimunka- és textilgyűjteményét lányával, Fruzsínával gondozza.
- A Magyar Kultúra nagykövete, a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje birtokosa.

A www.nlcafe.hu nyomán.

LAPOZZON!

2.1. Töltse ki a Zoób Katit bemutató táblázatot!

2.1.1. Foglalkozása	
2.1.2. Születési helye	
2.1.3. Márkájának a neve	
2.1.4. Legkedvesebb könyve és annak szerzője	
2.1.5. Kitüntetései, címei	

(5)

2.2. Igazak (I) vagy hamisak (H) az állítások? Karikázza be a megfelelő betűt!

- 2.2.1. Katira nem jellemző, hogy irigyelné mások teljesítményét. I H
- 2.2.2. Kati sokkal rosszabb véleményrel van a pénzről, mint volt korábban. I H
- 2.2.3. A családi iratokat őrző kofferban volt édesanyja gyászjelentése. I H
- 2.2.4. Katinak sikerült jóvátennie az édesapjával szemben elkövetett hibát. I H
- 2.2.5. Kati nem az egzotikus vidékeket, hanem az európai kultúrtájakat kedveli. I H
- 2.2.6. Mostanában úgy érzi, Magyarország helyett inkább Svájcot választaná. I H
- 2.2.7. A férfiaknál számára csak a szellemi erő számít, a fizikai nem. I H
- 2.2.8. Kati nem haragtartó, hanem nagyon toleráns személy. I H
- 2.2.9. Kati a pályát ruhatervezéssel kezdte. I H
- 2.2.10. Kreációi Európán kívül is láthatók voltak már. I H

(10)

(15 pont)

B) NYELVISMERET ÉS NYELVHASZNÁLAT

1. Olvassa el figyelmesen a szöveget, majd egészítse ki a zárójelben megadott szavak megfelelően toldalékolts alakjával!

Budapest rendíthetetlen szíve

A _____ tekintő budai vár az _____ történelem
 (Pest) (Európa)

legtragikusabb eseményeit vészelte át. A IV. Béla király által _____ vár egyszerű
 (épített)

erődből valóságos _____ nőtte ki magát Luxemburgi Zsigmond alatt, majd
 (palota)

Mátyás király építtette tovább. Tucatszám fogadta fel az itáliai _____, akik
 (mester)

reneszánsz _____ alakították át. Miután I. Szulejmán szultán elfoglalta a várat,
 (stílus)

az oszmánok uralma alá került, akik nem sokat tettek új _____ fenntartásáért,
 (birtok)

így a vár _____ fokozatosan romlott. A keresztény erőknek
 (állapot)

_____ végül sikerült kiűzniük innét a törököket, de a _____ a
 (1686) (harcok)

vár szinte teljesen megsemmisült. Egy _____ tűzvészben újabb károkat
 (1723)

sz szenvedett. Az osztrák Mária Terézia uralkodása idején történt helyreállítása a
 Habsburg-dinasztia és a magyar királyság közötti _____ a jelképe lett.
 (barátság)

A 100 legszebb vár és kastély nyomán. Alexandra Kiadó, 60–61.

(12 pont)

2. Olvassa el figyelmesen az alábbi mondatokat! Alkossa meg a felsorolt szavakból a mondatokba illő összetett szavakat, és írja be őket a megfelelő helyre! Ha kell, toldalékolja is őket!

köz, örökség, pont, szeretet, természet, védelem, vendég, világ

Látogasson el Debrecenbe és környékére!

Debrecen szívében található a világhírű Déri Múzeum, ahol megtekinthető a

Munkácsy-trilógia. A belvárosi Kossuth tér pezsgő _____ a városnak, hiszen a történelmi látnivalók mellett hangulatos kávézók várják a vendégeket.

Debrecen híres kiváló éttermeiről és _____. A belvárosi

kávézókban Csokonai, Kossuth vagy éppen Petőfi egykori asztalánál kérhet egy finom kávé.

A város közelében található Magyarország legnagyobb _____ területe, a Hortobágyi Nemzeti Park, amely a _____ része.

A www.debrecencity.com nyomán

(4 pont)

3. Olvassa el figyelmesen a szöveget, majd írja be az igekötős igék megfelelő alakját!

Sebestyén Márta születése óta a zene bűvöletében él, zenepedagógus édesanyja révén is, aki Kodály Zoltán egykori tanítványa. Az énekesnőt különösen a népdalok világa

_____. Ezek előadásával már kislány korában _____
(megragad) (felhív)

magára a figyelmet. Ma már világhírű művész, aki a legrangosabb koncerttermekben

_____. Szinte az összes európai nép nyelvén énekel népdalokat.
(fellép)

Énekelt a japán császár előtt, de a spanyol király és az angol uralkodói ház is

_____ általa a magyar népzene gyöngyszemeit. Igazi kulturális
(megismerhet)

nagykövete hazájának.

A hu.wikipedia.org nyomán

(4 pont)

4. **Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd döntse el, melyik mellékmondat hova illik a szövegbe! A vonalra írja be a kiválasztott mellékmondat betűjelét!**

A Kodály-módszer olyan zenepedagógiai koncepció, amely Kodály Zoltán zenepedagógiai módszereit foglalja magába. A híres zenepedagógus csupán a nevelési elveit foglalta össze, _____. Számára meghatározó volt a vidéki népesség egyszerű népzeneje, _____. Kodály már 1925 előtt zenészként, néprajzusként és zenetudósként tevékenykedett. Tanulmányait a budapesti Zeneakadémián végezte, _____. A zenetanítás céljaként azt jelölte meg, _____, abból énekelni, és hallás után dallamot lekottázni. 1925 fordulópontot jelentett mind Kodály, _____. Elképzeléseit egy csapat osztálykiránduláson éneklő lánnyal való találkozás hatására gondolta át. Ez akkora hatással volt rá, _____. Ennek a hatására ismerte fel, hogy egy falusi énektanár fontosabb, _____, _____.

- A ahol zeneszerzésből szerzett diplomát
- B ami gyűjtőútjaitól kezdve egész életében foglalkoztatta
- C és ettől kezdve vált számára olyan fontossá a nép zenei nevelése
- D és nem épített fel szisztematikus tantervet vagy tanegységeket
- E hogy a tanulók megtanuljanak kottát olvasni
- F hogy ezután mindenütt zenei analfabétákat látott
- G mind a magyar zenepedagógia számára
- H mint egy operaigazgató

A hu.wikipedia.org nyomán

(4 pont)

5. **Egészítse ki az egyik internetes fórumon olvasható mondatokat a megadott igék megfelelő alakjával!**

Kedves Fórumtagok! _____ klasszikus zenét!
(hallgat)

Ha bármilyen zenei anyagotok van, _____, illetve linkeljétek ide!
(feltölt)

A sok zongora- és kamarazene után _____ egy kis szimfonikus zene!
(jön)

Sziasztok! Olyan zenére lenne szükségem, ami esküvőn szokott lenni. _____!
(segít)

Nagyon sok lelki élményt kívánok Neked a ma esti koncerten! _____ jól magad!
(érez)

A canadahun.com nyomán

(5 pont)

6. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd egészítse ki megfelelő névutókkal! Ha kell, toldalékolja is őket!

Tűz ütött ki az Operettszínházban

Tűz ütött ki a Budapesti Operettszínházban előadás _____ szombat délután.

A nézőtér és a színpad _____ lévő függöny kapott lánggra. A tüzet sikerült gyorsan

megfékezni. A színház dolgozói még a tűzoltók kiérkezése _____ eloltották a

lángokat, és a nézőteret is kiürítették. A Rómeó és Júlia mai előadása tüzeset _____

elmarad.

A hir6.hu nyomán

(4 pont)

7. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd megfelelően egészítse ki a megadott utalószókkal és kötőszókkal!

abban, amelyet, arra, azonban, ha, hanem, hogy, hogy, mint, viszont

Útmutató a könyv használatához

A könyv, _____ kezében tartasz, egy sorozat első kötete. _____ belelapozol,

láthatod, _____ részben hasonlít más tankönyvekre, néhány dologban _____

eltér tőlük. Elsősorban _____ más, _____ nagyon számít a Te

közreműködésedre. Nem előre megfogalmazott gondolatmeneteket akar elsajátítani veled,

_____ gondolkodtatni akar, megtanítani _____, hogyan lehet a forrásokból

összegyűjtött információkat logikus gondolatmenetűvé fűzni. Ugyan kezdetben nehezebbnek

tűnhet, _____ a hagyományos tanulás, hosszú távon _____ hasznosabb

lesz.

Bemutató anyag mintaleckékkel. Mozaik, 3. oldal

(5 pont)

8. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, majd egészítse ki a megadott igékből képzett igenevekkel!

XVI. Békés Megyei Számítástechnika Verseny

A 7. és 8. osztályos tanulók számára évente megszervezett versenyre idén is áprilisban kerül sor.

A feladatokat az interneten _____ könyvtári adatbázisok

(elérhet)

segítségével kell _____ . Az _____

(megold)

(aláír)

jelentkezési lapokat _____ küldjétek el 2014. március 15-ig az

(szkennel)

informaciokereso@gmail.com címre.

A konyvtar.bmk.hu nyomán

(4 pont)

9. Olvassa el figyelmesen a következő szöveget, majd válaszoljon teljes mondatokban magyarul a kérdésekre!

Pogosto imamo vtis, da je dan prekratek, da bi opravili vse, kar moramo, kaj pa šele vse, kar si želimo. Ta občutek je v zahodni civilizaciji zelo razširjen. Številni se pritožujejo, da ne utegnejo iti na vadbo v fitness, čeprav so plačali članarino, ali na tečaj joge, čeprav so se počutili odlično, ko so nazadnje vadili. Prav toliko je tistih, ki jim ne uspe do konca prebrati knjige, ki so jo začeli prebirati, predstavljajo načrtovani izlet in premikajo dogovorjeni obisk prijatelja ali družine. Čas je relativen, je rekel slavni Albert Einstein. Dobra novica je, da na svoje dožemanje časa lahko vplivamo. Ob malce izboljšani organizaciji dnevnega razporeda lahko ustvarimo več časa za aktivnosti, ki hranijo dušo, in ko delamo stvari, ki jih imamo radi, se čas upočasni.

Sensa, revija za srečnejše življenje, Pomlad 2013, 71–72. oldal nyomán

Milyen problémával küzd gyakran a nyugati civilizáció embere?

Miben nyilvánul ez meg? Mutassa be egy-egy mondatban az eseteket!

Hogyan tudjuk ezt a problémát megoldani, kezelni?

(8 pont)

Üres oldal

Üres oldal

Üres oldal